

Sexagésima

Predikan i S:t Nikolaus' koinonia, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
F. D:n Franciskus Urban

Guds levande ord – fyrahanda sädesåkers söndag

Jes. 55:6-11; 2 Kor. 11:19-31; Luk. 8:4-15; - Ps. 44:24-25, 26a, 27a - Ps. 44:2-9

Om ökenfadern Antonius, som var samtida med kejsar Konstantios i Konstantinopel, berättas följande:

”Abba Antonius sade: ’Det kommer en tid, när människorna är galna, och om de ser någon som inte är galen, vänder de sig mot honom och säger: ’Du är galen’, eftersom han inte är som de.’”

Vi ställs som människor dagligen inför en rad val. Ibland känns det till och med som att vi tvingas till att ta ställning; liksom för att vara goda medborgare. Vi tvingas (exempelvis) att välja mellan fasta och rörliga priser; bunden eller rörlig ränta; mellan blåbärssmak och hallonsmak på mjölken.

Detta sägs vara tecken på att vi är fria individer: Att vi själva får ta beslut om allt ifrån frukostflingor till vilket vinstdrivande företag som skall få hushålla med såväl pengar som våra själar, eller vilken telefonoperatör som skall få bära våra röster.

Och när vi har gjort det sextionde valet för dagen är vi så utmattade att vi resignerat, ja snudd på uppgivet, säger ”här, här är jag – gör med mig vad som är bäst. Jag orkar inte mer, jag litar på er. Gör valen åt mig och skicka en räkning. Jag betalar, låt mig bara få vara ifred.”

I detta tillstånd av utmattning är det sedan inte lätt att ta ställning till de ting som hade kunnat spela en riktig roll; frågor som verkligen gör skillnad. Samtidigt är det i just det tillstånd vi befinner oss som vi alla måste göra det avgörande valet.

Det är dock märkligt. Samtidigt som de ständiga valen tar död på oss så utgör de en lockelse. Som vore där en övermänsklig kraft bakom, drivs vi ständigt till att fortsätta dansen, eftersom det på något vis anses vara resultatet av de materiella valen som definierar oss som människor.

När jag så ställs inför ännu ett val; detta, det avgörande valet, kommer svaret som ett avgrundsskri:

- ”Jag håller ju på!! Jag väljer och röstar och gör mitt allt för att duga!”

Vad är då det avgörande valet? Jo, det är valet som står mellan att vara människa fullt ut, eller inte...

Och då blir frågan naturligtvis: Vad är en människa? Vad är syftet med henne?

(Märker ni?! Genast har vi en valsituation: Att bry sig om vad syftet med människan är, eller att bekymra sig över vilken smak mjölken skall ha.)

Sexagésima

Predikan i S:t Nikolaus' koinonia, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
F. D:n Franciskus Urban

Den helige Athanasius – han var verksam på 300-talet och är en av Kyrkans fäder – uttryckte syftet med mänskligheten såhär: ”Gud blev människa för att människan skulle bli gudomlig” (Hl. Athanasios)

Nästa fråga är, om det verkligen är vår gudomliggörelse vi arbetar på då vi väljer hallonsmak på mjölken? Och helst gör det skyndsamt. För det ligger inbakat i systemet att det skall gå fort. Valen avkrävs oss inte bara ständigt men också i ett rasande tempo: Erbjudandena kommer inte tillbaka. Och alla vet att mjölk surnar då den mognar.

(Vad har då detta med dagens evangelietext att göra?)

Liknelsen i dagens evangelietext berättar om sådden; om hur frön hamnar på: vägen, på hälleberget och bland tistlar. Men också i god jord. Den vittnar om hur fröna som hamnar längs vägen liknas vid de Guds ord som lyssnas till men som onskans makter pratar bort; om hur fröna som faller på bergig grund aldrig slår rot; om hur fröna som gror bland tistlar kvävs av bekymmer om världsliga ting. Den berättar också om hur de frön som faller i god jord gror, rotas, växer och bär frukt.

Fröna, säger Jesus, är Guds ord. Guds ord är i detta fall inte orden i Skriften. Guds ord är inget annat än Jesus Kristus själv. Ordet blev kött, blev människan Jesus. Gud blev människa... (för att människan skall bli gudomlig).

De olika typerna av mark är människan. Men inte olika typer av människor; inte olika individer. De olika lokaler där fröna faller är olika förhållningssätt; olika receptionssätt; olika inställningar; olika grader av vilja. Och alla ryms i var och en av oss. De återspeglar också våra val – hur vi väljer att ta emot fröet då det planteras i oss.

Så då är det väl bara att vänta på såningsmannen då? Vänta på att ett frö skall landa även i mig. – ”Så ett frö av hopp i mig och jag lovar att ömma för det, vattna det, jordförbättra och, så småningom, låta det slå rot, växa i mig och bära rik frukt!” Låt oss alla vänta...

...och Kyrkan sådde, och sådde och sådde...

Det är lätt, när jag inser att det nu är mig det handlar om, att få dåligt samvete. Lätt att springa min väg och glömma att fröet över huvud taget existerar och i stället ropa att Gud har övergett mig. Och i stället fortsätta de dagliga valen mellan blåbärssmak och hallonsmak.

...och Herren väntade och väntade och väntade...

Det är min jordmån det handlar om. Det är hur jag tar emot fröet, Jesus Krisus, i mig, det handlar om. Och det innefattar en öppenhet för den plan Gud har för mig.

Det går inte att förstå Gud. Att förstå konceptet med att bli gudomlig är därför, per definition, mycket svårt. Alltså kan det inte vara så enkelt att det är jag själv med min egen vilja som leder till gudomliggörelse.

Sexagésima

Predikan i S:t Nikolaus' koinonia, Nordisk-katolska kyrkan i Karlskrona, A.D. 2014
F. D:n Franciskus Urban

”Mina tankar är inte era tankar, och era vägar är inte mina vägar, säger HERREN”. Vi hörde den strofen för en stund sedan i läsningen ur Jesaja.

Det är med andra ord fråga om ett val, men ett val om att vara människa fullt ut eller inte. Det handlar om ett val mellan å ena sidan att bli en fri människa eller att låta sig kvävas av tistlar.

Det är ett val mellan att följa den ende som kan säga något om Gud eller att följa sin egen enfald. Det är ett val som handlar om att ta emot Kristus, eller inte. Att vara människa fullt ut; det är att i samarbete med Herren arbeta på mänsklighetens gudomliggörelse. Synergi.

Och till skillnad mot den som vill kränga mjölk till dig; mjölk som surnar om du inte är snabb nog. Till skillnad mot alla dem som ger dig ett erbjudande som du aldrig kommer att få igen, så är erbjudandet om evigt liv alltid öppet. Det är aldrig för sent att under jordelivet ångra sig och bli en sant fri människa. I Kristus.

Sådden är avklarad. Det som återstår nu är att kultivera, d v s odla. Att vattna, ansa och vårda. Låta fröet slå rot, blomma och bära frukt. Gud blev människa för att människan skall bära frukt.